

Quickscan flora en fauna
Heusdenseweg 1 en 4 te Herpt
(2310/238/FB-01 versie 1)

Quicksan flora en fauna

in opdracht van

De Essentie
T.a.v. de heer J. Snepvangers
Hambakenwetering 5
5231 DD 'S-HERTOGENBOSCH

betreffende locatie

Heusdenseweg 1A en 4
Herpt

documentkenmerk

2310/238/FB-01

versie

1

vestiging

Nuenen

datum

13 mei 2024

opgesteld door:

R. van Hoof BSc & I. Kamps MSc
Projectleider ecologie

gecontroleerd door:

A.G.T. Goudswaard MSc
Projectleider ecologie

Op dit rapport is een disclaimer van toepassing; zie <https://www.tritium.nl/disclaimer/29-04-2021/>

Tritium Advies B.V.

Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid

T. 088 44 02 900

E. info@tritium.nl

I. www.tritium.nl

KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:

Breda >> Nuenen >> Rijkevoort

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Quickscan flora en fauna	1
1.2	Natuurbescherming	1
2	Plangebied	3
3	Gebiedsbescherming	9
3.1	Natura 2000	9
3.2	Natuurnetwerk Nederland	12
4	Houtopstanden	15
4.1	Definitie en wetgeving	15
4.2	Waarnemingen en analyse	15
4.3	Deelconclusie houtopstanden	15
5	Soortbescherming	16
5.1	Soortverspreiding	16
5.2	Veldbezoek	16
5.3	Flora	17
5.4	Vogels	17
5.5	Grondgebonden zoogdieren	23
5.6	Vleermuizen	33
5.7	Amfibieën, reptielen en vissen	39
5.8	Ongewervelden	40
5.9	Invasieve exoten	41
6	Conclusies	43
6.1	Beschermde gebieden en soorten	43
6.2	Aanvullend onderzoek	44
6.3	Zorgplicht	44
6.4	Eindconclusie	46
6.5	Advies	47
7	Literatuurlijst	48

1 Inleiding

1.1 Quickscan flora en fauna

1.1.1 Doel van het onderzoek

Een Quickscan flora en fauna is een verkennend onderzoek waarin de ecologische waarden van een plangebied worden nagegaan. Het doel ervan is te bepalen of de voorgenomen wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming (BWBR0037552 – Nederland). Het is noodzakelijk om voorafgaand aan ruimtelijke inrichting en aan ruimtelijke ingrepen te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde leefgebieden, op beschermde planten en of op beschermde diersoorten. Dit onderzoek voorziet in deze toetsing.

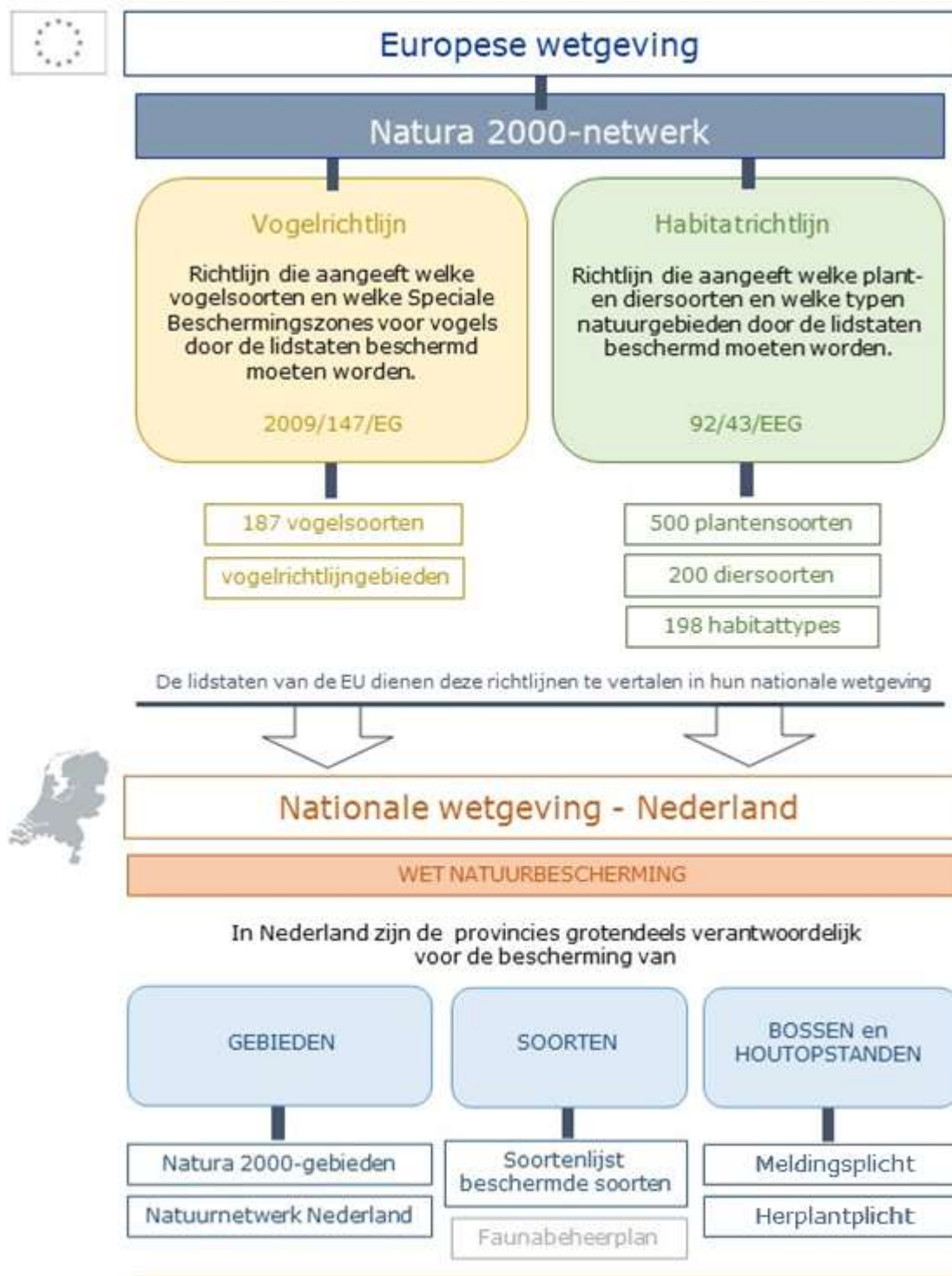
1.1.2 Te verwachten resultaten

Op basis van een Quickscan flora en fauna zal blijken of er een overtreding van de geldende natuurwetgeving te verwachten is. Hiermee kan worden voorkomen dat er in strijd met de Wet natuurbescherming wordt gehandeld. Het uitvoeren van een verkennend onderzoek kan voldoende zijn om aan te tonen of een planvoornemen uitgevoerd kan worden met of zonder enkele eenvoudige maatregelen of aanpassingen om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Soms zijn er echter meer soortgegevens nodig en is aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk. Een Quickscan flora en fauna stelt dit vast.

1.2 Natuurbescherming

In Nederland geldt de Wet natuurbescherming. Deze wet geeft invulling aan de bescherming van natuurgebieden, van dieren en van planten en vloeit voort uit de Europees vastgelegde natuurwetgeving. De Nederlandse provincies bepalen het natuurbeleid voor hun gebied.

Het onderstaande schema geeft een overzicht van het geldend wettelijk kader omtrent natuurbescherming in Nederland.

Het onderzoek dat in dit document gerapporteerd wordt, behandelt de bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden en komt dusdanig in aanraking met Natura 2000-gebied, het Natuurnetwerk Nederland en de lijst van in Nederland beschermde soorten.

In de provincie Noord-Brabant wordt het Natuurnetwerk Nederland ook aangeduid als Natuurnetwerk Brabant.

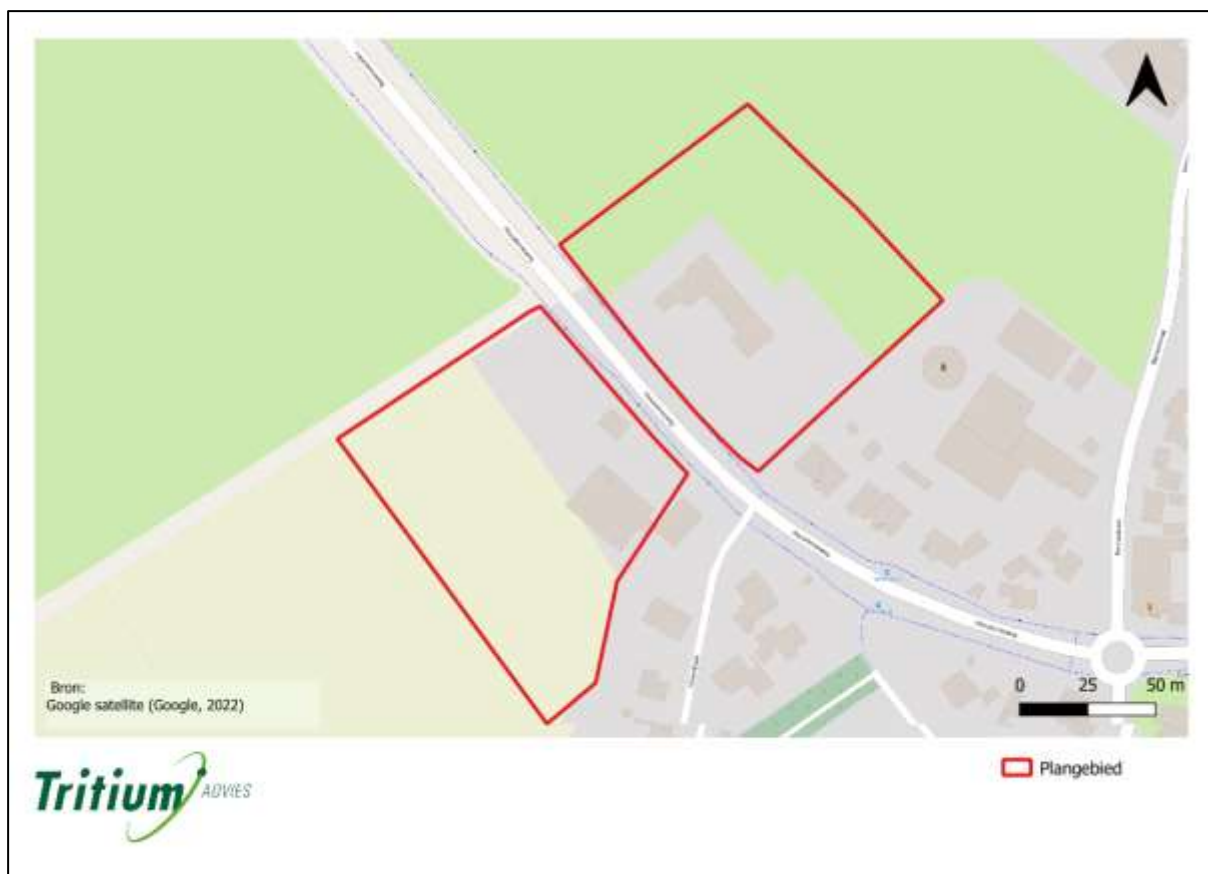
2 Plangebied

Onderstaande tabel 2.1 geeft de locatiegegevens van het plangebied en verduidelijkt het planvoornemen. Figuur 2.1 toont het plangebied in zijn huidige conditie en figuur 2.2 laat de locatie van het plangebied ten opzichte van de omgeving zien.

Tabel 2.1: Kerngegevens van het plangebied en het planvoornemen

	Kerngegevens
Opdrachtgever	De Essentie de heer J. Snepvangers
Adres	Heusdensweg 1 en 4 5255 AD HERPT
Kadaster – perceelnummer(s)	1399; 1410; 1411; 1118
Kadaster – sectie(s)	F; G
Kadaster - gemeente	Heusden
Oppervlakte	26.231 m ²
Huidig gebruik	Het plangebied is verdeeld over twee gebieden, Heusdensweg 1, deelgebied A , en Heusdensweg 4, deelgebied B , gescheiden door de Heusdensweg. Binnen deelgebied B is een voormalige paardenhouderij gevestigd waarbij de bebouwing bestaat uit een woonhuis en paardenstallen. Binnen deelgebied A is een agrarisch loonbedrijf gevestigd met een tweetal bebouwingen, één veldschuur en één loods. Ten oosten van de bebouwing in deelgebied B en ten westen van de bebouwing in deelgebied A zijn agrarische (gras)landen te vinden.
Groenstructuren	Binnen het plangebied zijn een aantal bomen aanwezig. Zowel binnen deelgebied A als B. Aan de noordelijke en oostelijke grens van deelgebied A staan bomen en binnen deelgebied B staan de bomen aan de westelijke en zuidelijke grens van het deelgebied.
Waterlichamen	Binnen het plangebied zijn aan de grenzen van beide deelgebieden sloten met water aanwezig.
Geplande realisatie	Het voornemen bestaat om de bebouwingen binnen het plangebied te slopen en nieuwbouw te realiseren. Binnen deelgebied A zullen zeven nieuwbouw woningen gerealiseerd worden en binnen deelgebied B zullen 24 nieuwbouw woningen/appartementen komen met parkeergelegenheid. Hierbij zal een deel van de huidige groenstructuren verdwijnen. Op de agrarische graslanden binnen het plangebied zullen waterpartijen, bloemrijke graslanden, een gezamenlijke moestuin en een fruitboomgaard gerealiseerd worden. Deze voornemens zullen de ecologische waarde van het grasland sterk verhogen.
Omgeving	Het plangebied bevindt zich aan de rand van de bebouwde kom van Herpt, in de gemeente Heusden, in een agrarische omgeving.

Informatie opgehaald op 23-11-2023 (Perceelloop).

Figuur 2.1: Huidige situatie van het plangebied: detailkaart.

Figuur 2.2: Huidige situatie van het plangebied: omgevingssituatie.

Onderstaande foto's, gemaakt op 8 november 2023, geven een beeld van de huidige situatie van het plangebied.

Deelgebied A – Heusdenseweg 1

Foto A

Foto B

Foto C

Foto D

Foto E

Foto F

Figuur 2.3: Foto's van de huidige situatie van het plangebied.

Foto G

Foto H

Foto I

Foto J

Foto K

Foto L

Figuur 2.3 (vervolg): Foto's van de huidige situatie van het plangebied.

Deelgebied B – Heusdenseweg 4

Foto M

Foto N

Foto O

Foto P

Foto Q

Foto R

Figuur 2.3 (vervolg): Foto's van de huidige situatie van het plangebied.

Foto S

Foto T

Foto U

Foto V

Foto W

Foto X

Figuur 2.3 (vervolg): Foto's van de huidige situatie van het plangebied.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

3.1.1 Bronnenonderzoek

	Ja	Nee
Ligt het plangebied in een Natura 2000-gebied?		X

	0 km	0 – 10 km	> 10 km
Wat is de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied?		5,4 km	
Welk Natura 2000-gebied betreft het?	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek		
	0 km	0 – 10 km	> 10 km
Wat is de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied?		7,2 km	
Welk Natura 2000-gebied betreft het?	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen		
	0 km	0 – 10 km	> 10 km
Wat is de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied?		7,9 km	
Welk Natura 2000-gebied betreft het?	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem		
	0 km	0 – 10 km	> 10 km
Wat is de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied?		9,3 km	
Welk Natura 2000-gebied betreft het?	Langstraat		

Figuur 3.1: Plangebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden.

Natura 2000- gebied – Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

Gebiedskenmerken:

Dit gebied bevindt zich in de smalle overgangszone tussen de hogere zandgronden van de Kempen en het rivier- en zeeleigebied van de Maas en het Zeeuws estuarium. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied, de Moerputten herbergen een groot areaal aan blauwgraslanden en het Bossche Broek is een moerassig gebied in de benedenloop van de Dommel.

Beschermde habitattypen:

Er worden zeven habitattypen beschermd: kranswierwateren (H3140), meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) heischrale graslanden (H6230), blauwgraslanden (H6410), ruigten en zomen (H6430A), glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510A) en overgangs- en trilvenen (H7140A).

Beschermde soorten:

Er leven zeven soorten die beschermd zijn via de Habitatrichtlijn: het pimperlblaauwtje, het donker pimperlblaauwtje, de bittervoorn, de grote modderkruiper, de kleine modderkruiper, de kamsalamander en de drijvende waterweegbree.

Natura 2000- gebied – Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen

Gebiedskenmerken:

De Loonse en Drunense Duinen is een groot stuifzandgebied. In dit gebied zijn dikke pakketten dekzand afgezet. Deze dekzanden zijn in de loop der tijd begroeid geraakt met bos, maar door houtkap en overbeweiding kon het zand weer gaan stuiven en ontstonden de huidige Loonse en Drunense duinen. Het stuifzandgebied wordt omringd door uitgestrekte naald- en eikenbossen die aan de zuidkant aansluiten op de Brand, een beekdal met alluviale bossen, moeras en vennen. Enkele kilometers ten zuiden van het gebied liggen - geïsoleerd - de Leemkuilen. Dit gebied bevat vele gegraven plassen, omgeven door moerasbos.

Beschermde habitattypen:

Er worden negen habitattypen beschermd: Stuifzandheiden met struikhei (H2310), Zandverstuivingen (H2330), Zwakgebufferde vennen (H3130), Doge heiden (H43030), Blauwgraslanden (H6410), Beuken-eikenbossen met hulst (H9120), Eiken-haagbeukenbossen (H9160A), Oude eikenbossen (H9190) en Vochtige alluviale bossen (H91E0C).

Beschermde soorten:

Er leven twee soorten die beschermd zijn via de Habitatrichtlijn: de kamsalamander en de drijvende waterweegbree.

Natura 2000- gebied – Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem

Gebiedskenmerken:

Het Natura 2000 gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem bestaat uit drie aparte deelgebieden. Het deelgebied Loevestein ligt rond het gelijknamige slot en bestaat uit graslanden en moeras in de uiterwaarden van de Waal en de Afgedamde Maas. Het deelgebied Pompveld omvat moeras, grienden, bosjes en vochtige graslanden. Het is een kleine polder met eigen waterhuishouding. Ook de Kornsche Boezem is een kleine boezempolder, met veel grienden. Het Natura 2000 gebied heeft in zijn geheel een rijke visfauna.

Beschermde habitattypen:

Er worden zeven habitattypen beschermd: meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150), slikkige rivieroeveren (H3270), stroomdalgraslanden (H6120), ruigten en zomen (H6430A), glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510A) en vochtige alluviale bossen (H91E0A en H91E0C).

Beschermde soorten:

Er leven zes soorten die beschermd zijn via de Habitatrichtlijn: bittervoorn, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, kamsalamander en bever.

Natura 2000- gebied – Langstraat

Gebiedskenmerken:

Het Natura 2000-gebied bestaat uit de natuurterreinen "het Labbeget", "de Dullaert", "de Dulver" en "de Hoven" op de grens van de zandgronden, het rivierengebied en zeekleigronden. Het gebied bestaat uit sloten, trilvenen, schrale, soortenrijke graslanden, zeggenmoerassen en

plaatselijk vochtige heide. In petgaten komen uiteenlopende verlandingsstadia voor.

Beschermde habitattypen:

De volgende habitattypen worden beschermd: zwakgebufferde vennen (H3130), Kranswierwateren (H3140), meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150), vochtige heiden (H4010A), blauwgraslanden (H6410), ruigten en zomen (H6430A), overgangs- en trilvenen (H7140A en H7140B), pioniersvegetaties met snavelbiezen (H7150) en kalkmoerassen (H7230).

Beschermde soorten:

Het gebied is aangewezen voor de Habitatrichtlijnsoorten de grote- en kleine modderkruiper.

Deze en verdere informatie over dit gebied en verder gelegen gebieden is te vinden op de website van Natura 2000 in Nederland (Natura 2000)

3.1.2 Deelconclusie Natura 2000-gebieden

Met het meest nabije Natura 2000-gebied ligt op ruime afstand van het plangebied en vanwege de aard van het planvoornemen valt een negatief effect van de geplande acties op Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Verspreiding van schadelijke stoffen via de lucht of het water naar Natura 2000-gebieden zijn door de afstand en de aard van de geplande werkzaamheden en nieuwe inrichting niet van toepassing en ook andere hinder die de wezenlijke waarden en kenmerken van Natura 2000-gebieden aantast is niet verwacht.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Bronnenonderzoek

	Ja	Nee
Ligt het plangebied in een gebied dat behoort tot het Natuurnetwerk Nederland?		X

	0 m	0 – 600 m	> 600 m
Wat is de afstand tot het dichtstbijzijnde gebied dat behoort tot het Natuurnetwerk Nederland?			850 m
Welk natuurgebied betreft het?	Bergsche Maas		
Welk type natuurgebied is het?	N02.01 Rivier (BIJ12)		

Figuur 3.2: Plangebied ten opzichte van het dichtstbijzijnde natuurgebied dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland.

	Ja	Nee
Hanteert de provincie een externe werking wat betreft gebieden uit het Natuurnetwerk Nederland?	X	
<u>Betekenis:</u> Indirecte aantasting van natuurgebieden door werkzaamheden in de buurt van die gebieden moet in rekening gebracht worden, met uitzondering van de verspreiding van stoffen via de lucht of het water.		

Onderstaande tabel rapporteert de resultaten van een eerste, korte effectenanalyse waarin is nagegaan of het voorliggend planvoornemen mogelijk een negatief effect heeft op de wezenlijke waarden en kenmerken van nabijgelegen natuurgebied dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland. Het doel van de analyse is duidelijk te maken welke aspecten nader onderzoek behoeven zodoende een overtreding op de Wet natuurbescherming te voorkomen.

3.2.2 Deelconclusie Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om het Natuurnetwerk Nederland. Mogelijke aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van een natuurgebied door de geplande werkzaamheden moet in kaart gebracht worden, met uitzondering van verspreiding van stoffen

via de lucht of het water. In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand van het dichtstbijzijnde natuurgebied gelegen dat een negatief effect op dat natuurgebied niet verwacht wordt.

4 Houtopstanden

4.1 Definitie en wetgeving

Volgens artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming is het verboden een houtopstand (bos, houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen en bosplantsoenen) geheel of gedeeltelijk te vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij de gedeputeerde staten. Verder geldt er ook een herplantplicht voor gekapte houtopstanden.

4.2 Waarnemingen en analyse

	Ja	Nee
Bevindt er zich een houtopstand binnen het plangebied die volgens het planvoornemen zal verdwijnen?		X

4.3 Deelconclusie houtopstanden

Er zijn binnen het plangebied geen houtopstanden die middels het planvoornemen zullen verdwijnen. Er bestaan dan ook geen verdere verplichtingen aangaande houtopstanden binnen de Wet Natuurbescherming. In het geval dat gedurende de uitvoering blijkt dat het nodig is om houtopstanden te vellen dan is het van belang om in de gaten te houden dat de te vellen houtopstand kleiner is dan 1000 m² in oppervlakte en niet bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen bevat. Dan bestaan er geen verplichtingen vanuit de Wet natuurbescherming. Als de houtopstanden wel binnen de bebouwde kom vallen zijn er soms vanuit gemeentelijk beleid toch verplichtingen zoals een meldingsplicht, een vergunningsplicht en/of herplantplicht. Dergelijke informatie is op te vragen bij het omgevingsloket van de gemeente.

5 Soortbescherming

5.1 Soortverspreiding

Aan de hand van gepubliceerde datasets en literatuuronderzoek is bepaald welke soorten potentieel voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. Van elk van deze soorten is dan de status van bescherming volgens de Wet natuurbescherming nagegaan. In de onderstaande paragrafen, die telkens één soortgroep behandelen, is eerst dit opzoekingswerk samenvat.

In verspreidingsatlassen, zoals die van de Nederlandse Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), wordt gewerkt met atlasblokken (5 x 5 km) en kilometerhokken (1 x 1 km) om aan te geven welke soorten in de afgelopen jaren zijn waargenomen in het gebied. Een atlasblok bevat 25 kilometerhokken. Aangezien het plangebied slechts een klein gedeelte van het kilometerhok en het atlasblok beslaat, is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het plangebied.

Code van het atlasblok waarin het plangebied ligt.	4428
X-coördinaat van het kilometerhok waarin het plangebied ligt.	138/139
Y-coördinaat van het kilometerhok waarin het plangebied ligt.	415/416

5.2 Veldbezoek

Tijdens een bezoek aan het plangebied is zoveel mogelijk informatie verzameld over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hierbij zijn waarnemingen, zowel visueel als auditief, en sporenonderzoek cruciaal. Er is gekeken naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, hollen, uitwerpselen, prooi-resten en haren. Daarnaast is op basis van terreinkenmerken beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Een Quickscan flora en fauna is een momentopname en geen veldinventarisatie omdat veldinventarisaties meerdere seizoensgebonden opnamerondes inhouden die volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Het kan dus voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Hierdoor kan slechts in beperkte mate uitsluitel worden gegeven over de aan- of afwezigheid van soorten. Aan de hand van *expert judgement* (beoordeling door experts) en bekende ecologische principes is daarom een inschatting gemaakt over het kunnen voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het plangebied.

Datum van het veldbezoek	08 november 2023
Dagdeel van het veldbezoek	ochtend
Temperatuur tijdens het veldbezoek	10 °C

Weersomstandigheden tijdens het veldbezoek	Zwaarbewolkt, motregen
Windkracht tijdens het veldbezoek	4 Bft

5.3 Flora

5.3.1 Soortverspreiding

In Nederland groeien ca. 80 plantensoorten die een beschermde status hebben op Europese en/of nationale schaal. Deze soorten komen veelal voor in gebieden die beschermd zijn via de Europese habitatrichtlijn maar enkele soorten, zoals bijvoorbeeld de schubvaren, komen ook voor in het stedelijk gebied. Tijdens het veldbezoek is nagegaan of het plangebied geschikt is voor beschermde planten. Ook is de eventuele aanwezigheid van invasieve exoten – planten van elders die een bedreiging vormen voor de inheemse soorten – vastgesteld.

5.3.2 Waarnemingen en analyse

Het veldbezoek vond plaats in de herfst, wanneer slechts een deel van de aanwezige planten zichtbaar zijn. Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Ze zijn er ook niet te verwachten door de voedselrijke omstandigheden en de lage diversiteit als gevolg van het aanwezige maaibeeld. Beschermde soorten komen vooral voor op voedselarme, kalkhoudende grond en in ecologisch omstandigheden die plantendiversiteit stimuleren.

5.3.3 Deelconclusie

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot de flora.

5.4 Vogels

5.4.1 Soortverspreiding

Alle niet-exotische, in het wild levende vogels die in Nederland broeden, te gast zijn of doortrekken, in totaal zo'n 290 soorten, zijn beschermd via de Vogelrichtlijn (Brochure MEZ). In de onderstaande tabel zijn de vogelsoorten opgenoemd waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn in de provincie van het plangebied. Het betreft vogels die gebonden zijn aan vaste broedlocaties en daardoor niet kunnen uitwijken naar andere mogelijk geschikte locaties in de omgeving van het plangebied. Omdat het vernietigen of verstoren van hun broedplaatsen in strijd is met de Wet natuurbescherming, is tijdens het veldbezoek nagegaan of deze soorten in het

plangebied voorkomen en broeden. Hierbij zijn de verspreidingskaarten opgesteld door het Sovon, geraadpleegd om na te gaan of de soort in de buurt van het plangebied voorkomt (SOVON).

Tabel 5.4.1: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in de provincie Noord-Brabant

Categorie	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten	
1	Jaarrond gebruikte nesten	steenuil
2	Koloniebroeders – honkvast of gebouwfankelijk	gierzwaluw, huismus, roek
3	Niet koloniebroeders – honkvast of gebouwfankelijk	grote gele kwikstaart, kerkuil, oehoe, ooievaar, slechtvalk
4	Jaarlijkse terugkeer naar nest	boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief, zwarte wouw
	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bij ecologisch zwaarwegende redenen	
5	Honkvast maar flexibel	blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte roodstaart, zwarte specht

5.4.2 Waarnemingen en analyse

Tijdens het veldbezoek zijn de onderstaande soorten waargenomen binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Het plangebied is dus voor deze soorten geschikt als onderdeel van het leefgebied.

Tabel 5.4.2: Lijst van de tijdens het veldbezoek waargenomen vogelsoorten

Vogelsoort	Latijnse naam	Aantal	Type waarneming	Nest
groene specht	<i>Picus viridis</i>	1	auditief	nee
grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	1	visueel en auditief	nee
houtduif	<i>Columba palumbus</i>	1	visueel	nee
koolmees	<i>Parus major</i>	1	visueel	nee
koperwiek	<i>Turdus iliacus</i>	4	visueel en auditief	nee
kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>	7	visueel en auditief	nee
roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>	1	visueel en auditief	nee
spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	10	visueel en auditief	nee
turkse tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>	1	visueel	nee
vink	<i>Fringilla coelebs</i>	1	visueel	nee
zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	2	visueel	nee

Foerageer- en leefgebied

Uit de bovenstaande waarnemingen en de observaties ter plekke blijkt dat het plangebied geschikt is als foerageergebied voor akkervogels, roofvogels, struweelvogels, tuinvogels en weidevogels. Voor bosvogels, moerasvogels, watervogels en stadsvogels zijn geen geschikte biotopen aanwezig. Het plangebied is echter geen essentieel foerageergebied voor de voorkomende soorten omdat er in de buurt van het plangebied alternatief foerageergebied aanwezig is. Voorbeelden zijn de akkers en graslanden ten noorden, oosten en westen van het plangebied. Ook zal het gebied grotendeels als foerageergebied in gebruik blijven tijdens en na het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

Natuurgebonden nesten

Het plangebied is geschikt bevonden als vaste verblijfplaats voor de onderstaande soorten met een jaarrond beschermd nest.

Buizerd

Binnen deelgebied B bevindt zich een nest in de bomen op de zuidoostelijke grens die geschikt is als nestlocatie voor de buizerd (*Buteo buteo*). Nesten van deze soort zijn jaarrond beschermd. De buizerd maakt gebruik van bestaande nesten, bijvoorbeeld kraaiennesten, waardoor alle grote nesten in aanmerking komen als potentiële buizerdnesten. De omgeving is door het agrarische karakter eveneens geschikt als foerageergebied. Er dient daarom aanvullend onderzoek te worden gedaan naar de functie van het plangebied voor deze soort. In de onderstaande tabel en figuur zijn de details van de mogelijke nestlocaties weergegeven.

Ransuil

Binnen deelgebied B bevindt zich een nest in de bomen op de zuidoostelijke grens die geschikt is als nestlocatie voor de ransuil (*Asio otus*). Nesten van deze soort zijn jaarrond beschermd. De ransuil bouwt zelf geen nesten, deze soort maakt gebruik van oude kraaiennesten als broedlocatie. De omgeving is door het agrarische karakter eveneens geschikt als foerageergebied. Er dient daarom aanvullend onderzoek te worden gedaan naar de functie van het plangebied voor deze soort. In de onderstaande tabel en figuur zijn de details van de mogelijke nestlocaties weergegeven.

Sperwer

Binnen deelgebied B bevindt zich een nest in de bomen op de zuidoostelijke grens die geschikt is als nestlocatie voor de sperwer (*Accipiter nisus*). Nesten van deze soort zijn jaarrond beschermd. De sperwer maakt zelf zijn nest, maar keert ieder jaar terug naar een specifiek nest (categorie 4 soort). De omgeving is door het agrarische karakter en aanwezigheid van bomen en achtertuinen eveneens geschikt als foerageergebied. Er dient daarom aanvullend onderzoek te worden gedaan naar de functie van het plangebied voor deze soort. In de onderstaande tabel en figuur zijn de details van de mogelijke nestlocaties weergegeven.

Tabel 5.4.3: Lijst van potentiële nestlocatie van de buizerd, ransuil en sperwer.

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de nestlocaties	In-/uitvliegende vogel(s) waargenomen
A/B	Deelgebied B Zuidoostelijke grens	Groot nest hoog in de boom mogelijk van een oud kraaiennest	nee

Foto A

Foto B

Figuur 5.4.1: Foto's van mogelijk geschikte nestplaatsen voor de buizerd en de ransuil binnen het plangebied.

Steenuil

De steenuil (*Athene noctua*) nestelt in gebouwen en in natuurlijke holtes van bomen, vooral oude knotwilgen. Binnen het plangebied is een boomholte aangetroffen in een oude knotwilg en is de nok van de schuur binnen deelgebied A open waardoor de steenuil toegang heeft tot de schuur, beide locaties zijn geschikt bevonden als steenuil nestlocaties. Nestenplaatsen van steenuilen zijn het gehele jaar beschermd, omdat zij deze ook buiten het broedseizoen gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast vormen de weilanden binnen en in de directe omgeving van het plangebied geschikt foerageergebied door het agrarische karakter. Overigens zijn er geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van deze soort. Om aan te kunnen tonen of uit te kunnen sluiten dat het plangebied als verblijfs- of rustplaats wordt gebruikt door de steenuil dient er aanvullend onderzoek naar de steenuil te worden uitgevoerd.

Tabel 5.4.4: Lijst van aangetroffen potentiële nestlocaties van de steenuil

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de nestlocaties	In-/uitvliegende vogel(s) waargenomen
A	Deelgebied A, bomenrij noordoostgrens	Boomholte in oude wilg	nee
B	Deelgebied A, nok van de loods	Opening nok	nee

Foto A

Foto B

Figuur 5.4.2: Foto's van mogelijk geschikte nestplaatsen voor de steenuil binnen het plangebied.

Gebouwgebonden nesten

Het plangebied is geschikt bevonden als vaste verblijfplaats voor de onderstaande soorten met een jaarrond beschermd nest.

Kerkuil

Het plangebied is geschikt bevonden als kerkuil (*Tyto alba*) leefgebied door de aanwezigheid van de loods en de veldschuur binnen deelgebied A. Deze bebouwingen kunnen fungeren als potentiële nest/roestlocaties en de aanwezige graslanden en ruigtes binnen het plangebied kunnen dienen als foerageergebied voor de kerkuil. Er zijn geen sporen van de kerkuil aangetroffen. Nestenplaatsen van kerkuilen zijn het gehele jaar beschermd, omdat zij zeer honkvaste broeders zijn die voor hun nesten afhankelijk van gebouwen. Om aan te kunnen tonen of uit te kunnen sluiten dat het plangebied als verblijfs- of rustplaats wordt gebruikt door de kerkuil dient er aanvullend onderzoek naar de kerkuil te worden uitgevoerd.

Tabel 5.4.5: Lijst van aangetroffen potentiële nestlocaties van de kerkuil

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de nestlocaties	In-/uitvliegende vogel(s) waargenomen
A	Deelgebied A, nok van de loods	Opening nok	nee

Foto A

Figuur 5.4.3: Foto's van mogelijk geschikte nestplaatsen voor de kerkuil binnen het plangebied.

Huismus

De woning binnen deelgebied B is geschikt bevonden als jaarrond beschermde verblijfplaats voor de huismus (*Passer domesticus*). Het dak van de woning beschikt over dakkapellen in de zuidoostelijke en zuidwestelijke richting, onder de dakpannen is er voldoende ruimte voor de huismus om daaronder te nestelen. In de directe omgeving van de woning zijn er groene struwelen aanwezig die geschikt zijn als rustplaats, beschutting en foerageergebied voor de huismus. Daarom dient er aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze soort. De bebouwing naast de woning is ongeschikt bevonden als huismus nestlocatie omdat het dak bestaat uit golfplaten, de openingen onder de golfplaten waren middels purschuim dichtgespoten. De bebouwing binnen deelgebied A is ongeschikt bevonden als huismus nestlocatie omdat het dak bestaat uit golfplaten zonder isolatie. In de onderstaande tabel en figuur zijn de details van de mogelijke nestlocaties weergegeven.

Gierzwaluw

In de daken van het aanwezige woonhuis binnen deelgebied B zijn ruimtes aanwezig die geschikt zijn als jaarrond beschermde verblijfplaatsen voor gierzwaluwen (*Apus apus*). Het dak van de woning beschikt over dakkapellen in de zuidoostelijke en zuidwestelijke richting, onder de dak- en nokpannen is er voldoende ruimte voor de gierzwaluw om daaronder te nestelen. Daarom dient er aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze soort. In de onderstaande tabel 5.4.6 en figuur 5.4.4 zijn de details van de mogelijke nestlocaties weergegeven.

Grote gele kwikstaart

Binnen het plangebied is de grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*) waargenomen (zie bovenstaande waarnemingstabel). Binnen het plangebied zijn bebouwingen aanwezig met ruimtes in de gevel, dak en nissen die geschikt zijn als jaarrond nestlocatie voor deze soort. Echter, de grote gele kwikstaart broedt in de nabijheid van stromend water zoals beekjes en stromende rivieren, wat afwezig is binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Derhalve is aanvullend onderzoek niet noodzakelijk.

Tabel 5.4.6: Lijst van aangetroffen nesten en potentiële nestlocaties van de huismus en gierzwaluw binnen deelgebied A

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de nestlocaties	In-/uitvliegende vogel(s) waargenomen
A	Dakkapel zuidoost	Opening onder dakpan en onder loodslab	nee
B	Dakkapel zuidwest	Opening onder dakpan	nee
C	Zuidelijke en oostelijke grens	Groenstruweel	nee

Foto A Dakkapel zuidwest

Foto B Dakkapel zuidoost

Figuur 5.4.4: Foto's van mogelijk geschikte nestplaatsen voor de huismus, gierzwaluw en grote gele kwikstaart binnen het plangebied.

	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de nestlocaties	In-/uitvliegende vogel(s) waargenomen
1	Dakkapel zuidoost	Opening onder dakpan en onder loodslab	nee
2	Dakkapel zuidwest	Opening onder dakpan	nee
3	Zuidelijke en oostelijke grens	Groenstruweel	nee

Groene specht

Nesten van de groene specht zijn jaarrond beschermd als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen. Er is gedurende het veldbezoek een groene specht waargenomen binnen het plangebied. Er zijn in de buurt van het plangebied voldoende andere nestmogelijkheden en de groene specht is al op verschillende locaties in de omgeving van het plangebied gespot (Waarneming.nl). De toestand van de populatie is ook niet kritiek. Er is daarom geen aanvullend onderzoek nodig naar deze soort.

5.4.3 Deelconclusie vogels

Naar alle waarschijnlijkheid benut een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermd nest het plangebied als broedgebied. Daarom is verder onderzoek naar het voorkomen en broeden van deze soorten binnen het plangebied noodzakelijk. Het betreft de steenuil, kerkuil, huismus en gierzwaluw.

Bovendien benut een aantal algemeen voorkomende vogelsoorten het plangebied als foerageer- en broedgebied. Dit vormt echter geen belemmering voor het planvoornemen. Het plangebied zal geen essentieel foerageergebied zijn voor deze soorten en het gebied kan bovendien als foerageergebied in gebruik blijven. Soorten zonder jaarrond beschermd nest kunnen blijven broeden binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Dit geldt ook voor soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is bij ecologische zwaarwegende redenen. Er kunnen geen versturende werkzaamheden zoals sloop- en bouwwerkzaamheden of verwijdering van beplanting plaatsvinden wanneer er broedende vogels aanwezig zijn in de nabije omgeving. Indien er op deze manier wordt gehandeld, treden er geen nadelige effecten op ten aanzien van de algemeen voorkomende vogels, de vogelsoorten zonder jaarrond beschermde nesten en de soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is bij ecologische zwaarwegende redenen. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden tussen begin oktober en half februari worden er eveneens geen nadelige effecten verwacht voor deze vogels.

5.5 Grondgebonden zoogdieren

5.5.1 Soortverspreiding

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in het wild levende grondgebonden zoogdieren die zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied sinds het jaar 2000 (NDFF). Zeezoogdieren, huisdieren, vee en exoten zijn niet opgenomen in de lijst en vleermuizen worden in het volgende hoofdstuk behandeld. Er is voor elke soort aangegeven of die op Europese (EU) of nationale (NL) schaal bescherming geniet, of er zorgplicht geldt voor de soort (ZORG) en of de soort vrijgesteld is van bescherming (VRIJ) in de provincie van het plangebied. De laatste kolom (plangebied) vat samen welke beschermde soorten relevant zijn voor het plangebied (***). Deze soorten worden behandeld in de volgende paragrafen.

Tabel 5.5.1: Lijst van grondgebonden zoogdieren die voorkomen in de omgeving van het plangebied

Nederlandse soortnaam	Latijnse soortnaam	Diergroep	EU	NL	ZORG	VRIJ	plangebied
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	knaagdieren-woelmuizen		X	X	X	
bever	<i>Castor fiber</i>	knaagdieren-overige	X	X	X		***
boomarter	<i>Martes martes</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	knaagdieren-ware muizen		X	X	X	
bruine rat	<i>Rattus norvegicus</i>	knaagdieren-ware muizen			X		
bunzing	<i>Mustela putorius</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
das	<i>Meles meles</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	knaagdieren-ware muizen		X	X	X	
dwerfspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X	X	
eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	knaagdieren-overige		X	X		***
egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	insecteneters-overige		X	X	X	
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X	X	
haas	<i>Lepus europaeus</i>	haasachtigen		X	X	X	
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
huismuis	<i>Mus musculus</i>	knaagdieren-ware muizen			X		
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X	X	
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	haasachtigen		X	X	X	
mol	<i>Talpa europaea</i>	insecteneters-overige			X		
ree	<i>Capreolus capreolus</i>	evenhoevigen		X	X	X	
rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	knaagdieren-woelmuizen		X	X	X	
steenarter	<i>Martes foina</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X	X	
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	knaagdieren-woelmuizen		X	X	X	

Nederlandse soortnaam	Latijnse soortnaam	Diergroep	EU	NL	ZORG	VRIJ	plangebied
vos	<i>Vulpes vulpes</i>	roofdieren-hondachtigen		X	X	X	
waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X		***
wezel	<i>Mustela nivalis</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	knaagdieren-woelmuizen		X	X	X	
wolf	<i>Canis lupus</i>	roofdieren-hondachtigen	X	X	X		***

Diergroepen zijn volgens het soortenoverzicht van de Zoogdiervereiniging van Nederland ().

5.5.2 Waarnemingen en analyse

Tijdens het veldbezoek zijn mogelijke voortplantings- en/of verblijfplaatsen en sporen van soorten aangetroffen die zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Het betreft de steenmarter en kleine marterachtigen. Hieronder wordt de functie van het plangebied voor elke soort die de laatste twintig jaar in de buurt van het plangebied is waargenomen verduidelijkt.

Bever

Leefgebied	Bevers leven in het overgangsgebied tussen land en water zoals in moerassen, langs beken en bij rivieren en meren. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste voor de bever, waarbij open of rotsige oevers worden gemeden.
Plangebied	Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor de bever door de afwezigheid van geschikt oppervlaktewater en natuurlijke schuilplaatsen.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Boommarter

Leefgebied	De boommarter komt in Nederland in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan.
Plangebied	Het plangebied is ongeschikt voor deze soorten vanwege het ontbreken van een groot bosachtig gebied in de buurt van het plangebied.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

Leefgebied	De bunzing en hermelijn geven de voorkeur aan gebieden met oppervlaktewater en voldoende schuilmogelijkheden, zoals heggen, houtwallen, bosranden en natuurlijke oevers. De wezel leeft in open en droge, natuur- en cultuurlandschappen die dekking bieden door middel van bosschages, houtstapels en heggen. De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Als dagrustplaats worden voornamelijk bestaande hopen gebruikt, zoals die van een konijn, mol, vos, das of muskusrat. Ook takken- en steenhopen, duikers en rommelschuurtjes worden als dagrustplaats gebruikt. In de winter zoeken bunzingen vaak warmere plekken op, zoals hooi- en strobalen bij boerderijen. De wezel heeft de voorkeur voor open, droge natuur- en cultuurlandschappen en komt voor in zowel bossen, duinen als wei- en akkerland. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt.
Plangebied	Het plangebied is geschikt voor deze soorten vanwege het de natuurlijke schuilmogelijkheden, de aanwezigheid van greppels en sloten, en het open karakter van het terrein.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Ja

Tabel 5.5.2: Lijst van aangetroffen potentiële vaste verblijfplaatsen en leefgebieden van de kleine marterachtigen binnen deelgebied A

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de locatie	Dieren waargenomen
A	Veldschuur	Opslag van hout	Nee
B	Terrein ter noorden van de veldschuur	Hopen takken en opslag van bouwmaterialen	Nee
C	Weiland ten oosten van de bebouwing	Schapenhok, weilanden en ruigte	Nee
D	Noordelijke grens van deelgebied A	Greppel met ruigte	Nee
E	Terrein ter noorden van de veldschuur	Rioolbuizen en opslag van bouwmaterialen	Nee

Foto A

Foto B

Foto C

Foto D

Foto E

Figuur 5.5.1: Foto's van mogelijk geschikte verblijfplaatsen en geschikt leefgebied voor de kleine marterachtigen binnen deelgebied A.

Tabel 5.5.3: Lijst van aangetroffen potentiële vaste verblijfplaatsen en leefgebieden van de kleine marterachtigen binnen deelgebied B

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de locatie/sporen	Dieren waargenomen
A/B	Westelijke grens van deelgebied B parallel aan de Heusdenseweg	Greppel, bomen met ondergroei	Nee
C	Terrein ten noordwesten van de bebouwing	Hopen takken	Nee
D	Terrein ten noordwesten van de bebouwing	Hopen takken en weiland	Nee
E	Paardenstal	Hoop hooi	Nee

Foto A

Foto B

Foto C

Foto D

Foto E

Figuur 5.5.2 (vervolg): Foto's van sporen, mogelijk geschikte verblijfplaatsen en geschikt leefgebied voor de kleine marterachtigen binnen deelgebied B.

Das

Leefgebied	De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen, zijn geschikte leefgebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed een burcht kunnen graven.
Plangebied	Het plangebied is ongeschikt als leefgebied door de afwezigheid van natuurlijke schuilplaatsen en de aanwezigheid van verstoring. Het plangebied kan eventueel als foerageergebied dienen, echter zal dit geen essentieel foerageergebied zijn.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Eekhoorn

Leefgebied	Eekhoorns leven in loofbos, naaldbos of gemengd bos, maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos mits er voldoende voedsel aanwezig is. Eekhoorns bouwen nesten in bomen. Naast één hoofnest zijn ook vijf tot zes kleinere reservenesten in gebruik.
Plangebied	Binnen en rondom het plangebied zijn enkele bomen aanwezig die als schuilmogelijkheid kunnen dienen, echter er zijn geen eekhoornnesten aangetroffen in de aanwezige bomen. Daarnaast is het plangebied en de omgeving ongeschikt als eekhoornleefgebied door de beperkte oppervlakte van bomen.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Steenmarter

Leefgebied	De steenmarter komt vooral voor in parklandschap en heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw met oude schuren of gebouwen. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang. De steenmarter gebruikt verblijfplaatsen zoals boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders, kruipruimtes, spouwmuren en onder dakbedekkingen.
Plangebied	Er zijn binnen het plangebied geschikte openingen en sporen gevonden die duiden op de aanwezigheid van een steenmarter.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Ja

Tabel 5.5.4: Lijst van aangetroffen potentiële vaste verblijfplaatsen, leefgebieden en sporen van de steenmarter binnen deelgebied A

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de locatie/sporen	Dieren waargenomen
A	Rioolbuis in noordoostelijke hoek van het deelgebied	Pootafdruk gevonden in rioolbuis	Nee
B	Veldschuur	Opslag van hout	Nee
C/D	Loods	Opening naar de loods naast de roldeur	Nee
E	Weiland ten oosten van de bebouwing	Schapenhok, weilanden en ruigte	Nee

Foto A

Foto B

Foto C

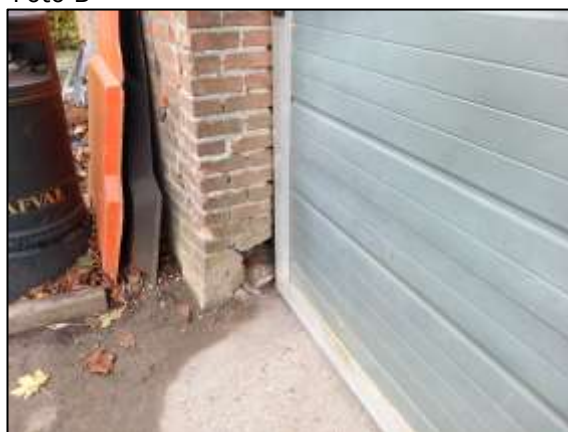

Foto D

Figuur 5.5.3: Foto's van mogelijk geschikte verblijfplaatsen, leefgebieden en sporen van de steenmarter binnen deelgebied A.

Foto E

Figuur 5.5.3 (vervolg): Foto's van mogelijk geschikte verblijfplaatsen, leefgebieden en sporen van de steenmarter binnen deelgebied A.

Tabel 5.5.5: Lijst van aangetroffen potentiële vaste verblijfplaatsen, leefgebieden en sporen van de steenmarter binnen deelgebied B

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de locatie/sporen	Dieren waargenomen
A	Paardenstal	Opslag materialen	Nee
B	Paardenstal	Hoop hooi	Nee
C	Paardenstal	Krabsporen	Nee
D	Woonhuis	Kelder onder het woonhuis	Nee

Foto A

Foto B

Foto C

Foto D

Figuur 5.5.4: Foto's van mogelijk geschikte verblijfplaatsen, leefgebieden en sporen van steenmarter binnen deelgebied B.

Waterspitsmuis

Leefgebied	De waterspitsmuis is een vrij zeldzame, nationaal beschermde soort in Nederland. Waterspitsmuizen leven in sloten, beek- en rivierdalen langs niet te voedselrijk water.
Plangebied	Het plangebied is ongeschikt voor deze soort omdat geschikt oppervlaktewater afwezig is. De sloten aan de randen van het plangebied bevatten geen water waardoor deze ongeschikt zijn als leefgebied voor de waterspitsmuis.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Wolf

Leefgebied	De wolf leeft bij voorkeur in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. Het verspreidingsgebied van de wolf in Nederland is heden beperkt tot enkele gebieden. De wolf wordt verder in Nederland slechts incidenteel zwervend waargenomen.
Plangebied	Door het beperkte verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van de wolf binnen het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieven aanwezig in de vorm van akkers en weilanden om als foerageergebied te dienen voor algemeen voorkomende soorten. Het plangebied zal beschikbaar blijven als foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren. Daarnaast zal de ingreep leiden tot een verbetering van het leefgebied. Er worden immers door de geplande nieuwe aanplanting worden meer schuilplaatsen en voedselbronnen gecreëerd.

5.5.3 Deelconclusie grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn (potentiële) vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Daarom is verder onderzoek naar deze soorten noodzakelijk. Het betreft de kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en de steenmarter.

Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er daarom geen negatieve effecten te verwachten voor deze zoogdiersoorten.

5.6 Vleermuizen

5.6.1 Soortverspreiding

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen hebben een beschermde status. Het is verboden hun verblijfplaatsen aan te tasten, hun essentieel foerageergebied te vernietigen of hun vliegroutes te verstoren. Vleermuizen huizen in grotten, in boomholten of in spouwen of zolders van huizen. Ze maken gebruik van vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaatsen naar foerageergebieden. Hiervoor worden lange, aaneengesloten bomenrijen en andere lijnvormige landschapsstructuren zoals heggen en houtwallen gebruikt. Tijdens het veldbezoek is nagegaan (i) of er op het plangebied locaties zijn die kunnen dienen als winter-, kraam-, paar-, zomer- en/of jaarrondverblijfplaats voor vleermuizen, (ii) of het plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen en zo ja, (iii) of het essentieel foerageergebied is en (iv) of er essentiële vliegroutes door het plangebied lopen.

Onderstaande tabel duidt voor elke in Nederland voorkomende vleermuissoort aan of de soort is waargenomen in de omgeving van het plangebied sinds het jaar 2000 (NDFF) (Tabel 5.6.1 – omgeving plangebied).

Tabel 5.6.1: Lijst van in Nederland voorkomende vleermuizen met aanduiding van hun type verblijfplaatsen en hun voorkomen in de omgeving van het plangebied

Nederlandse soortnaam	Latijnse soortnaam	Verblijfplaatsen	Omgeving plangebied
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	zomer: gebouwen, bomen winter: groeven, bunkers, kelders	ja
Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteinii</i>	zomer: bomen winter: grotten	nee
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>	gebouwen, bomen	nee
Brandt's vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>	zomer: gebouwen winter: groeven, grotten, bunkers	nee
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	gebouwen, bomen	ja
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	gebouwen	ja
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	zomer: gebouwen, bomen winter: ondergrondse ruimten	ja
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	gebouwen	nee
Grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	zomer: zolders, grotten winter: grotten	nee
Grote rosse vleermuis	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	bomen, rotsspleten	nee
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>	zomer: gebouwen winter: gebouwen, groeven	nee
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	zomer: gebouwen en bomen winter: gebouwen en bomen	nee
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	gebouwen	ja
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	zomer: gebouwen winter: bunkers, groeven	ja
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>	zomer: gebouwen, bomen winter: grotten, bunkers, kelders	nee

Nederlandse soortnaam	Latijnse soortnaam	Verblijfplaatsen	Omgeving plangebied
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	bomen	ja
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	zomer: gebouwen winter: gebouwen, bomen	ja
Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>	zomer: gebouwen winter: grotten, kelders, gebouwen	ja
Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>	zomer: gebouwen, bomen winter: grotten, groeven, kelders	nee
Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>	zomer: bomen, zolders, bunkers winter: ondergrondse ruimten	ja

Informatie via Vleermuis.net (Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN)).

5.6.2 Waarnemingen en analyse

Verblijfplaatsen

Gebouwbewonende vleermuissoorten

De bebouwing die aanwezig is binnen het plangebied is gedeeltelijk geschikt als vaste verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Er zijn toegangen en ruimten aanwezig die geschikt zijn als vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen. Daarom dient er aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze soortgroep. In de onderstaande tabel 5.6.2 en 5.6.3 en figuren 5.6.1 en 5.6.2 zijn de details van de mogelijke locaties weergegeven.

Tabel 5.6.2: Lijst van aangetroffen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in deelgebied A

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de locatie	Geschikt voor
A	Noordoostelijke gevel van de loods	Ruimte tussen gevel en dakplaten	Baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis
B	Zuidwestelijke gevel van de loods	Ontbrekende baksteen in de muur	
C	Zuidoostelijke gevel van de loods	Ruimte tussen gevel en dakplaat	
D	Regengoot in het midden van de loods	Ruimte tussen regengoot en dakplaten	
E	Zuidwestelijke gevel van de loods	Ruimte boven regenpijp	
F	Bouwkeet	Ruimte tussen betimmering van de bouwkeet	

Foto A

Foto B

Foto C

Foto D

Figuur 5.6.1: Foto's van mogelijk geschikte vleermuisverblijfplaatsen binnen deelgebied A van het plangebied.

Foto E

Foto F

Figuur 5.6.1 (vervolg): Foto's van mogelijk geschikte vleermuisverblijfplaatsen binnen deelgebied A van het plangebied.

Tabel 5.6.3: Lijst van aangetroffen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in deelgebied B

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de locatie	Geschikt voor
A	Binnen in de paardenstal	Ontbrekende baksteen	Baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone
B	Zuidwestelijke dakzijde woonhuis Nok van het woonhuis	Ruimte onder de dakpannen, loodslabben en nokpannen	

C	Zuidoostelijke gevel van woonhuis	Ruimte onder de dakpannen, loodslabben en nokpannen	grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis
D	Zuidoostelijke gevel van woonhuis	Gleuven tussen betimmering van het plafond van de overkapping	
E	Woonhuis	Kelder onder het woonhuis	Baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis
F	Woonhuis	Kelder onder het woonhuis	

Foto A

Foto B

Foto C

Foto D

Figuur 5.6.2: Foto's van mogelijk geschikte vleermuisverblijfplaatsen binnen deelgebied B van het plangebied.

Foto E

Foto F

Figuur 5.6.2 (vervolg): Foto's van mogelijk geschikte vleermuisverblijfplaatsen binnen deelgebied B van het plangebied.

Boombewonende vleermuissoorten

In de bomen binnen het plangebied zijn holtes en/of scheuren aangetroffen die dienst zouden kunnen doen als vaste verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Daarom dient er aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze soortgroep. In de onderstaande tabel en figuur zijn de details van de mogelijke locaties weergegeven.

Tabel 5.6.: Lijst van aangetroffen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen

Foto	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de locatie	Geschikt voor
A/B	Deelgebied A	Holte in een tak van een treurwilg aan de oostelijke zijde van het deelgebied parallel aan de Heusdenseweg	Baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis

Foto A

Figuur 5.6.3: Foto's van mogelijk geschikte vleermuisverblijfplaatsen binnen het plangebied.

Foerageergebied

Mogelijk zal het plangebied gebruikt worden als foerageergebied. Om te bepalen of het aanwezige foerageergebied essentieel is voor de vleermuis zal aanvullend onderzoek gedaan moeten worden.

Vliegroutes

De bomen die parallel staan aan de noordelijke zijde van de Heusdenseweg kunnen dienst doen als vliegroute voor vleermuizen aangezien deze aangesloten staan aan de bomenrijen richting het noordwesten. Deze landschapsstructuur zal naar aanleiding van het planvoornemen echter niet worden aangetast en kan dus dienst blijven doen als vliegroute voor vleermuizen. Van belang is dat tijdens en na de werkzaamheden deze bomenrijen vrij blijven van kunstlicht.

5.6.3 Deelconclusie vleermuizen

Er zijn binnen het plangebied locaties aangetroffen die mogelijk geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor gebouw- en boombewonende vleermuizen. Aanvullend onderzoek naar deze soortgroep is daarom noodzakelijk. Mogelijk wordt er gevoerageerd binnen en nabij het plangebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. Indien de geplande werkzaamheden overdag uitgevoerd worden, is een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten.

5.7 Amfibieën, reptielen en vissen

5.7.1 Soortverspreiding

Amfibieën en reptielen

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de in het wild levende amfibieën en reptielen die zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied sinds het jaar 2000 (NDFF). Exoten zijn niet opgenomen in de lijst. In de laatste kolom (plangebied) worden de relevante, beschermde soorten die in de volgende paragrafen behandeld worden, aangeduid met ***.

Tabel 5.7.1: Lijst van amfibieën die voorkomen in de omgeving van het plangebied

Nederlandse soortnaam	Latijnse soortnaam	EU	NL	ZORG	VRIJ	plangebied
bastaardkikker of middelste groene kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>		X	X	X	
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>		X	X	X	
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>		X	X	X	
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	X	X	X		***
kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>		X	X	X	
poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>	X	X	X		***

Er zijn geen beschermde reptielen sinds het jaar 2000 in de omgeving van het plangebied waargenomen.

Vissen

Van de in Nederland voorkomende vissoorten zijn er twee soorten Europees en acht soorten nationaal beschermd. Deze soorten zijn veelal afhankelijk van zuiver water en speciale omgevingscondities. Tijdens het veldwerk is nagegaan of er in het plangebied geschikt oppervlaktewater aanwezig is voor deze soorten.

5.7.2 Waarnemingen en analyse

Amfibieën

Hieronder wordt de functie van het plangebied voor elke soort die de laatste twintig jaar in de buurt van het plangebied is waargenomen verduidelijkt.

Kamsalamander

Leefgebied	De kamsalamander komt voor op zandgronden en in beekdalen en geeft de voorkeur aan een bosrijk landschap met houtwallen en struwelen. De soort leeft in poelen, vijvers, matig voedselrijke (mesotrofe) vennen en in leemputten.
Plangebied	Het onderzoeksterrein is ongeschikt voor deze soort vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied aangezien het aanwezige oppervlaktewater te sterk voedselrijk is.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Poelkikker

Leefgebied	Het leefgebied van de poelkikker bestaat uit sloten in agrarisch gebied, vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in de uiterwaarden.
Plangebied	Er zijn sloten aanwezig aan de randen van het plangebied echter deze zijn ongeschikt voor deze soort vanwege het ontbreken van water en de steile randen.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Vissen

Binnen het plangebied is oppervlaktewater aanwezig. Er zijn een aantal sloten aanwezig aan de grenzen van het plangebied. Echter, het water is ondiep, stilstaand, troebel en heeft een laag kroos (deelgebied B). Beschermde vissoorten leven voornamelijk in zuurstofrijk, koel, stromend, water. De aanwezigheid van beschermde vissen kan daarom worden uitgesloten. Daarnaast zullen de bestaande waterlichamen niet direct worden aangetast in het planvoornemen.

5.7.3 Deelconclusie amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten, zoals bijvoorbeeld de gewone pad en de bruine kikker, zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor deze soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot amfibieën, reptielen en vissen.

5.8 Ongewervelden

5.8.1 Soortverspreiding

Meer dan vijftig soorten insecten, onder andere vlinders, libellen en kevers, zijn wettelijk beschermd in Nederland. Daarnaast genieten sommige weekdieren, zoals mossels, ook bescherming. Veelal stellen deze soorten bijzondere eisen aan hun habitat en komen ze dus voor op specifieke plaatsen, zoals bijvoorbeeld poelen met helder water of graslanden met bloemrijke vegetatie. Tijdens het veldbezoek is nagegaan of het plangebied geschikt is voor beschermde ongewervelden.

5.8.2 Waarnemingen en analyse

Beschermde soorten ongewervelden zijn niet waargenomen en ook niet te verwachten binnen het plangebied. Aan de specifieke eisen die deze soorten stellen aan hun leefgebied is binnen het

plangebied niet voldaan. Door de aanwezige beplanting is het plangebied voor veel soorten niet geschikt.

Grote vos

Leefgebied	De grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook worden zwervende individuen vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen.
Plangebied	Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor deze soort door de afwezigheid van bosrijk gebied/bosranden en geschikte waardplanten.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Rivierrombout

Leefgebied	De rivierrombout komt voor langs grote beken en rivieren en hun uiterwaarden, vooral waar zand of slib is afgezet.
Plangebied	Het plangebied is ongeschikt bevonden voor deze soort door de afwezigheid van een rivier en/of zand en slib afzetting binnen het plangebied. Geschikt leefgebied is aanwezig bij de Bergsche Maas ten noorden van het plangebied.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

5.8.3 Deelconclusie ongewervelden

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten van dit planvoornemen met betrekking tot ongewervelde fauna.

5.9 Invasieve exoten

5.9.1 Soortverspreiding

Exoten zijn uitheemse dier- en plantensoorten die na het jaar 1500 door toedoen van de mens terecht gekomen zijn in Nederland terwijl ze er oorspronkelijk niet voorkwamen. Sommige van deze exotische soorten vormen een bedreiging voor de Nederlandse inheemse soorten. Deze exotische soorten worden invasieve exoten genoemd. Ze hebben weinig tot geen natuurlijke vijanden in Nederland en zijn veelal moeilijk te bestrijden. Er zijn in Nederland meer dan 2000

exotische soorten waarvan er een 150 als invasieve exoot negatieve effecten hebben op de biodiversiteit, de ecosystemen en zelfs de economie van Nederland. Op Europese schaal werd een lijst opgesteld van 68 soorten schadelijke exotische dieren en planten waarvoor de lidstaten verplicht zijn populaties op te sporen, te beheren en te verwijderen. Tijdens het veldbezoek is nagegaan of er binnen of in de directe omgeving van het plangebied invasieve exoten voorkomen.

5.9.2 Waarnemingen en analyse

Er werden geen soorten waargenomen binnen het plangebied waarvoor de Europees exotenverordening geldt. Verder zijn er ook geen soorten waargenomen die in Nederland actief bestreden moeten worden.

5.9.3 Deelconclusie invasieve exoten

Binnen het planvoornemen zijn er geen verplichtingen aangaande invasieve exoten.

6 Conclusies

6.1 Beschermde gebieden en soorten

Onderstaande tabel bundelt de conclusies in verband met gebiedsbescherming en soortbescherming uit de hoofdstukken 3, 4 en 5.

	Natura 2000	Natuurnetwerk Nederland	Houtopstanden	Planten	Vogels	Grondgebonden zoogdieren	Vleermuizen	Amfibieën	Reptielen	Vissen	Ongewervelden	Invasieve exoten
Zorgplicht	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Aanvullende maatregelen / aanpassingen					X	X	X					
Overtreding wet natuurbescherming					X	X	X					
Aanvullend onderzoek					X	X	X					
Advies	X	X	X	X	X	X	X	X				X

Legenda:

X	Wettelijk verplicht
	Niet te verwachten
X	Te verwachten
X	Noodzakelijk
X	Relevant
	Niet relevant

6.2 Aanvullend onderzoek

Onderstaande tabel geeft per soort een overzicht van de periode waarin de aanvullende onderzoeken gespreid gepland moeten worden en van het aantal veldbezoeken en waarnemers (per bezoek) dat noodzakelijk is. De procedures voor deze onderzoeken liggen vast in soortinventarisatieprotocollen (Netwerk Groene Bureaus) en kennisdocumenten (BIJ12).

Soort	Periode												#	
	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D		
huismus													2 x	1
gierzwaluw													3 x	1
steenuil													4 x	2
kerkuil													4 x	2
nestencheck													1 x	1
kleine marters													5 x	1
steenmarter													5 x	1
vleermuizen													5 x	7

Waar donker geel de optimale onderzoeksperiodes aanduidt, geeft lichtgeel de periodes aan waarin slechts een bepaald deel van het onderzoek kan gebeuren.

6.3 Zorgplicht

6.3.1 Definitie zorgplicht

Voor alle in het wild levende plant- en diersoorten en voor hun directe leefomgeving geldt een zorgplicht (Wet Natuurbescherming – artikel 1.11). Met deze zorgplicht worden naast de nationaal en Europees aangewezen beschermde soorten en gebieden ook algemenere overige inheemse soorten beschermd. De zorgplicht houdt in dat men handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden vermoed dat deze nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten;

- achterwege laat;
- indien achterwege laten niet passend is, maatregelen neemt om nadelige gevolgen te voorkomen;
- indien die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Het is wettelijk verplicht invulling te geven aan deze zorgplicht.

6.3.2 Negatieve effecten voorkomen – algemene maatregelen

Bij de uitvoering van sloop- en bouwprojecten kunnen werkzaamheden veelal niet achterwege gelaten worden. Het is daarbij verplicht om maatregelen te nemen en daarmee de nadelige gevolgen op inheemse plant- en diersoorten te beperken of te voorkomen.

Nadelige gevolgen kunnen veelal voorkomen worden door te werken in de minst-kwetsbare periode, zoals buiten de winterslaap, voortplantingstijd en periode van afhankelijkheid van jongen. De kwetsbare perioden zijn niet voor alle soortgroepen gelijk. In het algemeen geldt de periode van half oktober tot eind november als 'veilige' periode voor alle diergroepen. Dit is de periode

waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn en de mogelijkheid hebben om zich te verplaatsen. Bovendien zijn de jongen uit het laatste legsel van late broeders zoals de houtduif dan ook uitgevlogen (Vogelbescherming Nederland).

Daarnaast kunnen negatieve gevolgen op algemeen voorkomende soorten beperkt worden door tijdens de werkzaamheden zodanig te werken dat dieren het plangebied kunnen verlaten zodat verwonding of doding van individuen wordt voorkomen. Voorbeelden zijn: de werkzaamheden in de richting van een vluchtgebied uitvoeren, de werkzaamheden langzaam opstarten en/of langzaam werken zodat dieren de tijd hebben om het plangebied te ontvluchten, voorafgaand aan de start van werkzaamheden verstoring creëren zodat dieren uit het plangebied vluchten.

Een voorbeeld om negatieve gevolgen op de aanwezige vegetatie te voorkomen is het beschermen van bomen om zo beschadiging van de stammen te voorkomen.

Verder worden negatieve gevolgen op inheemse fauna beperkt door werkzaamheden zo veel mogelijk overdag uit te voeren. Bij gebruik van verlichting dient deze zo geplaatst te worden dat enkel de werkzaamheden gericht verlicht worden. Lichtverstrooiing kan vermeden worden door het gebruik van kappen.

6.3.3 Negatieve effecten voorkomen – soortgerichte maatregelen

Zorgplicht algemene broedvogels

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen het broedseizoen van algemeen voorkomende broedvogels (globaal van 15 maart tot 15 juli) dan is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat het gebied vóór de broedseizoen, en zonder de verstoring van andere soorten, ongeschikt is gemaakt als broedlocatie. Door het plangebied ongeschikt te maken kan worden voorkomen dat vogels zich binnen het plangebied vestigen. Broedgevallen die tijdens of vlak voor de werkzaamheden ontstaan in en direct grenzend aan het plangebied, zijn immers ook onderhevig aan de zorgplicht. Het ongeschikt maken van het plangebied voor algemene broedvogels dient te gebeuren door de aanwezige struiken, bomen en grasland kort te snoeien/te maaien vóór aanvang van het broedseizoen en deze ook kort te houden gedurende het broedseizoen. Indien werken binnen het broedseizoen noodzakelijk is, dient men voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een broedvogelcheck te laten uitvoeren door een bevoegd ecooloog. Bij aanwezigheid van broedgevallen binnen de verstoringzone van de geplande werkzaamheden dienen aanvullende maatregelen genomen te worden of kunnen werkzaamheden geen doorgang vinden.

Zorgplicht algemene amfibieën

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen het voortplantingsseizoen van algemeen voorkomende amfibieën (groveweg van 15 maart tot 15 augustus), kan het aanwezige voortplantingswater worden afgezet met een amfibieënscherm zodat deze zich niet kunnen vestigen binnen het plangebied. Wanneer gewerkt gaat worden in de overwinteringsperiode (groveweg van oktober – maart) van algemene amfibieën kan het plangebied vóór deze periode afgezet worden met een amfibieënscherm om te voorkomen dat amfibieën zich binnen het plangebied vestigen.

Vestiging pionierssoorten

Het plangebied bevindt zich binnen het verspreidingsgebied van de oeverwaluw. De oeverwaluw

is een echte pionierssoort die zich snel kan vestigen. De soort broedt in kolonieverband in zelf gegraven gangen in steile zandwanden (Vogelbescherming Nederland). Om vestiging van oeverwaluwen binnen het plangebied te voorkomen, dient het bouwterrein zo te worden ingericht dat het gebied niet aantrekkelijk wordt voor deze soort. Wanneer gronddepots gecreëerd worden, is het noodzakelijk dat de wanden afgevlakt worden of bedekt worden om te voorkomen dat de oeverwaluw zich in het zanddepot gaat vestigen.

Het plangebied bevindt zich binnen het verspreidingsgebied van de kleine plevier. Dit is een pionier soort die zich snel kan vestigen op (tijdelijk) geschikt terrein, zoals afgravingen, bouwplaatsen en grindgaten. De kleine plevier maakt als nest een kuiltje in de grond dat wordt bekleed met steentjes (Vogelbescherming Nederland). Het plaatsen van vlaggetjes in het plangebied kan het terrein minder aantrekkelijk maken. Echter is het uitsluiten van vestigen van de kleine plevier nagenoeg onmogelijk.

6.3.4 Acties bij aantreffen beschermde soorten

Indien er tijdens de werkzaamheden, ondanks voorgenomen maatregelen, toch beschermde soorten of broedgevallen binnen het plangebied zijn gevestigd dienen de werkzaamheden te worden stilgelegd en dient een ecologisch deskundige te worden ingeschakeld. Hiermee kan schade en verstoring van deze individuen zo veel mogelijk worden voorkomen en wordt er geen overtreding op de Wet natuurbescherming gemaakt.

6.4 Eindconclusie

- Nader onderzoek naar gierwaluwen is noodzakelijk.
- Nader onderzoek naar huismussen is noodzakelijk.
- Nader onderzoek naar steenuilen is noodzakelijk.
- Nader onderzoek naar kerkuilen is noodzakelijk
- Nader onderzoek naar kleine marterachtigen is noodzakelijk.
- Nader onderzoek naar steenmarters is noodzakelijk
- Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk.
- Nader onderzoek naar boombewonende vleermuizen is noodzakelijk.
- Een nestencheck is noodzakelijk om te bepalen of nader onderzoek noodzakelijk is.
- Uit de aanvullende onderzoeken moet blijken of eventuele ontheffing en mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn.
- De omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels dienen in acht te worden genomen zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen.
- Het plangebied dient voorafgaand aan het broedseizoen (globaal vanaf 15 maart) ongeschikt te worden gemaakt als broedlocatie voor algemene broedvogels.
- Om vestiging van oeverwaluwen binnen het plangebied te voorkomen, dient het ontstaan van steile zandwanden vóór en tijdens het broedseizoen van de oeverwaluwen (maart - juni) te worden voorkomen.
- Om de kans op vestiging van de kleine plevier binnen het plangebied te verkleinen dienen vlaggetjes in het plangebied aanwezig te zijn vóór en tijdens het broedseizoen (maart – juli).
- Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

6.5 Advies

6.5.1 Erfbeplanting

Indien er een erfbeplanting is gepland of wordt vernieuwd, adviseren wij deze met inheemse en streekeigen soorten bomen en struiken te realiseren. Informeer hiervoor bij uw provincie of gemeente.

6.5.2 Checklist natuurvriendelijke maatregelen

Bij het ontwerp van nieuwbouw wordt geadviseerd gebruik te maken van de Checklist Groen Bouwen opgesteld door Vogelbescherming Nederland en de Zoogdiervereniging (Checklist Groen Bouwen). Diverse natuurbeschermingsinstanties en bedrijven geven hier meer informatie over.

7 Literatuurlijst

Aanpak Stikstof. Nederland (Rijksoverheid Nederland, Den Haag, Nederland). [Online] aanpakstikstof.nl.

BIJ12. Natuur en Landschap (BIJ12, Utrecht, Nederland). [Online] bij12.nl.

Brochure MEZ. Ministerie van Economische Zaken - Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen - versie 1.3 (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag, Nederland). [Online]

Checklist Groen Bouwen. (Vogelbescherming Nederland en Zoogdierversamenwerking Nederland, Zeist en Nijmegen, Nederland). [Online] checklistgroenbouwen.nl.

Natura 2000. Natura 2000 in Nederland (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag, Nederland). [Online] natura2000.nl.

NDFF. Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) - Verspreidingsatlas (Nijmegen, Nederland). [Online] verspreidingsatlas.nl.

Netwerk Groene Bureaus. Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging (NGB, Odijk, Nederland). [Online] netwerkgroenebureaus.nl/.

Perceelloep. Kadasterkaart Nederland (Geoloep, Groningen, Nederland). [Online] perceelloep.nl.

RAVON. Soorten (Nijmegen en Amsterdam, Nederland). [Online] ravn.nl.

SOVON. Vogelinfo. Informatie per soort. (Nijmegen, Nederland). [Online] sovon.nl.

Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN). Vleermuis.net. [Online] Vleermuis.net.

Vogelbescherming Nederland. Vogelgids (Zeist, Nederland). [Online] vogelbescherming.nl.

Zoogdierversamenwerking. Zoogdiersoorten (Zoogdierversamenwerking Nederland, Nijmegen, Nederland). [Online] zoogdierversamenwerking.nl.

